

nalnom akcentu s obzirom na litavski, grški i staroindijski.« V četrtem članku nadaljuje *prof. Valjavec* svoja »Izpitivanja o naglasu novoslovenskoga jezika.« — Društvo sv. Jeronima je podarilo udom svojim za leto 1890. štiri knjige: Danica, koledar i letopis, ima več poučnih in zabavnih člankov, pisanih v lahko umevni besedi. Najbolj to knjigo priporoča to, da se tiska v 33.000 iztiskih. V »Životinjah« nadaljuje *Davorin Trstenjak* lani začeto popisovanje ptičev. V tretji knjigi poučuje *Josip Kotarski* kmeta »O pristojnom ponašanju i o čistoći.« Gotovo koristna knjiga! Napósled je *Ž. Zorić* spisal izvirno pripovedko iz fevdalne dōbe, naslovljeno »Grof Borovečki i Jelka Večevićeva.« Vseh knjig je za 40 tiskanih pól. — Matica hrvatska prav zdaj razpošilja udom svojim sedem knjig za leto 1890.; pet je zabavnih, dve sta poučni. Zabavne so: »Izabrane pjesme Petra Pre-radovića; »Na rodjenoj grudí«, ladanjske slike, spisal *Šandor Gjalski*; »Oda-brane crtica i pripoviesti« iz peresa rajnega *Nikole Tordinca*; »Iz primor-skoga života«, pripovedke *Sime Matavulja*; »Zablude mater«, igrokaz u četiri čina, in »Kita cvieća«, vesela igra u jednom činu, obe spisala *Hermína Tomičeva*. Poučni knjigi sta: »Slike iz obćega zemljopisa«, spisal *prof. dr. J. Hoić*, II. knjiga, in »Bihać in Bihaćka krajina«, spisal *Radoslav Lopašić*.

Muzej za Bosno in Hercegovino. V Sarajevu se je osnoval muzej za Bosno in Hercegovino. Imel bode oddetek za prirodoslovje, prazgodovino, arheologijo in antro-pološko-etnografski oddetek. Muzej utegne biti kdaj jedna najzanimivejših zbirk evropskih.

Spomenik Dobrovskemu namerja v Pragi postaviti pariško društvo »Dobrovski«, ki je že začelo nabirati radovoljne doneske. Model tega spomenika bode razstavljen na letošnji deželni razstavi češki.

Anton Dvořák. Kakor poročajo češki listi, dovršil je slavni skladatelj *Anton Dvořák* največje dosedanje delo svoje »Requiem«, katero se bode najprej proizvajalo v národnem gledališči praškem, nató pa v Birminghamu, kjer ga bode dirigiral dunajski glasbenik Richter. Kritika pravi, da je to v obće največje glasbeno delo sedanje dōbe, in da je v njem prvikrat duh slovanski poletel kár najviše ter dosegel genij najslavnejših skladateljev nemških in francoskih. — Poroča se tudi, da je vseučilišče v Cambridgu Dvořaka imenovalo častnim doktorjem glasbe, vseučilišče v Pragi pa častnim doktorjem filozofije.

Henrik Sienkiewicz, sloveči romanopisec poljski, odpotoval je nedavno v vzhodno Afriko, da se pouči o življenji afriških robov, katero hoče opisati v daljšem romanu.

»Balkanska carica.« To znano dramatiško delo črnogorskega kneza Nikite je uglasbil grški glasbenik D. Giorgio. Prvič se bode pela ta opera v carskem gledališči peterburškem vpričo ruskega carja in kneza-pisatelja, skladba sama pa izide pri Schmidtu in dr. v Trstu.

Umrša pisatelja slovanska. Dné 18. grudna p. l. je izgubila ruska književ-nost slavnega pisatelja *Grigorija Petroviča Danilevskega*, ki je okolo petdeset let de-loval na pripovednem polji. Pisal je zlasti zgodovinske romane, izmed katerih so mnogi preloženi na druge jezike evropske; na hrvaščino n. pr. »Pot v Indijo«, »Iztočni pijo-nirji« in »Zapaljena Moskva«. — Dné 12. prosinca p. l. pa je umrl v Belemgradu *dr. L. Lazarević*, nekdanji telesni zdravnik kralja Aleksandra I. in duhovit pisatelj srbski. Pokojnik je slovel za jednega najboljših pripovedovalcev srbskih; imenovali so ga srb-kega Turgenjeva.

Srbsko gledališče. Srbski dramatik *M. Cvetić* je spisal dramo »Dušana«, ki je popolnoma uspela na gledališči belgrajskem. Srbska kritika jako hvali to delo, češ, da

se vredno pridružuje istega pisatelja »Nemanji« in »Lazarju«, s katerima vred kaže naj-sijajnejšo dōbo srbske zgodovine, dōbo Nemaničev. Patrijotska tendencija in umetniška dovršenost, dobro igranje, lepa scenerija in bogate oprave, vse to je do cela zadovoljilo in uprav navdušilo občinstvo. — Omenjamo še, da je rojakinja naša gospodičina *Avgrinova* predstavljala carevno Angelijo.

Nova ruska opera. P. Čajkovskega „Pikovaja dama“, kateri je prijatelj umetnikov M. Čajkovskij napisal libreto po Puškinovi povesti, pela se je z velikim uspehom prvič v peterburškem Marijinskem gledališči dné 7. grudna meseca m. l. Libreto so vložene nekatere pesmi Batjuškove, Žukovskega in Riljeva.

Listnica. — Ljuboslav. »Pri luni ljubáv si prisegla,

S poljubom potrdila jo« —

res, taka prisega drži na veke! — Pošiljatelju sonetnega venca »Materno srce«: Requiem aeternam dona eis, Domine! — Miser.

»Nedolžni pevaj, ljubi slavček, pevaj,

Milo pesem tvoja naj doní!

Počivaj, na grobu mi sedevaj!

Ko z drugimi deva ljubljena se veselí.«

Zgōdi se, ako že nečete drugače! — Frigidus. O tisti poeziji, katera se Vam baje razcvita v duši, zapazili nismo v poslanih šestih pesmih ničesar. — Zvonimir. Takim poskušam naš list nima prostora. — Andrejev. Takisto. — Brinjevski.

»Spolnile bodo se željé,

Da bova prav lep par, (sic!)

Sedaj pa le do njé,

Od tod pa pred oltar« —

čestitamo Vam prav od srca! — O družih pesmih molčimo. — Vekoslav. Mojega — sladkega; vesel — trpél; uživati — spremljati; cerkvice — deklica; smeje se — vrneš se — i. t. d., i. t. d. — to menda vender niso rime! Kakó sodimo vsebino sámo, tega Vam niti ne povemo. — S. O.

»Prilepljen jezik je . . . solzé očesa

Ti pričajo, da res mi je hudo« —

gotovo, nam tudi, zlasti ko nam napósled celó kažete srčno rano svojo. — T. G. (»Na razvalinah«); Potočin; J. V. (»Živa mirta«; »Meni srce vroče bije«); M. (»Poslanica«); Izeslav; A. G. (»Devinskemu gradu«); —v—; Srpoš: Nerabno. —

Poslednje čase opažamo, da nam zlasti od mlajših pesnikov naših dohaja obilo sonetov, časih celó — sonetnih vencev. Ta povodenj malone žuga preplaviti vsa uredniška predala naša, in zató mislimo, da je res že skrajno potrebno izpregovoriti v obče nekoliko besed o sonetu, ker ne utegnemo vsakogar posebe opozarjati na brezštevilne hibe v tej vrsti liriškega pesništva. Mladim pesnikom našim je že dovōlj, ako v potu svojega obraza napišejo štirinajst peterostopnih jambiških vrst in jim na konci obesijo nekakšne »rime«, razvrščene, kakor je to predpisano po pesniških zakonih, ali pa tudi — ne! Do ideje sáme jim ni nič; ako sploh imajo idejo, tedaj jo raztezajo ali stiskajo takó, da ji kar udje pokajo, in kaj je konec tega naporenega dela? Sonet? Kaj še, pesniški nēstvor brez nog in glave, smešen in zajedno žalosten pesniški torso! Naravnost nerazumno nam je, kakó da pesnike-novince toli silno miče sonet, jedna najtežjih pesniških oblik, kar jih sploh ima lirika. Koliko sonetov se je v nas že napisalo od Koseskega »Potažbe« do denašnjega dné, ali koliko je dobrih med njimi? Prešérna, Stritarja, Levstika in Cimpermana, te zlahka imenujemo mojstre sonetom; to